

*Žudantis služetas. Žudantis
tempas. Žudantys posūkliai ir
genialiai sukta žudikas!*
Simon Toyne

**Daniel
Cole**

Vienas
kūnas. Šešios
aukos.

**skudurinė
lėlė**

baltos lankos

Daniel Cole

Skudurinė lėlė

romanas

Iš anglų kalbos vertė Anita Kapočūtė

baltos lankos

Prologas

2010 m. gegužės 24 d., pirmadienis

Samanta Boid pranėrė po virpčiojančia policijos užtvaro juosta ir dirstelėjo į Ledi Justiciją, stypsančią ant liūdnoš šlovės Londono Senojo Beilio teismo rūmų. Stiprybės ir principingumo simbolis – tokia jai buvo numatyta funkcija, bet dabar Samanta aiškiai regėjo, kas ji yra iš tikrųjų: visas iliuzijas praradusi, į neveltį puolusi moteris, sverdinti ant pačios stogo briaunos, beveik pasiruošusi tėkštis į šaligatvį apačioje. Tik ši, skirtingai nei jos bendravardė deivė, nebuvo užrištomis akimis – kaip ir derėjo, mat „aklas teisingumas“ ir šiaip naiviai skambanti sąvoka, o ypač, kai įsivelia tokie dalykai kaip rasizmas ir policijos korupcija.

Visos aplinkinės gatvės ir metro stotys vėl buvo uždarytos, nes rajoną užplūdo pulkai žurnalistų, kurie judrų centrinio Londono kvartalą pavertė absurdišku vidurinės klasės lūšnynu. Apšnerkšti šaligatviai puikavosi „Marks & Spencer“ ir „Pret A Manger“ logotipais, šviečiančiais ant išdrabstytų tuščių pakuočių. Skubiai vyniojamų dizainerių kurtų miegmaišių šiugždėjimui antrino elektrinių barzdaskučių zyzimas, kelioninis lygintuvas nepradžiugino kažkokio vyriškio, nes nebepajėgė nuslėpti, kad tas miegojo su savo vieninteliais marškiniais ir kaklaraiščiu.

Samanta, irdamasi per minią, jautėsi nesmagiai. Ji vėlavo; per šešias minutes, kol protekine atkulniavo nuo Kanclerio skersgatvio, spėjo išpilti prakaitas, šviesūs, platinos atspalvio plaukai, susėgti nesėkmingai stengiantis pakeisti išvaizdą, išsipašiojo. Tuos, kurie buvo susiję su byla, žiniasklaidos atstovai sugebėjo atpažinti

pačią pirmą dieną. Dabar, keturiasdešimt šeštąją dieną, Samantos veidas jau buvo sušmėžavęs bene visuose pagrindiniuose pasaulio laikraščiuose. Ji net buvo priversta kviesti policiją, kai vienas ypač įkyrus reporteris nusekė paskui ją į namus Kensingtone ir nesutiko pasišalinti. Tvirtai pasiryžusi išvengti dar daugiau nepageidaujamo dėmesio, ji nuleidusi galvą spėriai žingsniavo pirmyn.

Naujųjų Vartų gatvės sankryžą kirto dvi pasišiaušusios, vingiuotos eilės, viena prasidedanti prie toli gražu nepakankamo skaičiaus biotualetų būdelių, antra – prie kitoje gatvės pusėje išdygusios „Starbucks“ užkandinės. Nešama amžinu ratu tarp vieno ir kito plūstančio srauto, ji pagaliau išsprūdo iš jo ir pasuko prie policijos pareigūnų, saugojančių tykesnį šoninį įėjimą į teismo rūmus. Jai netyčia įžengus į keliasdešimties filmavimo kamerų kadra, smulkučiukė moteriškaitė kažką piktai kiauktelėjo jai japoniškai.

„Paskutinė diena“, – priminė pati sau Samanta, palikusi nesuprantamų užgaulių poplūdį už nugaros; dar aštuonios valandos, ir gyvenimas vėl galės grįžti į įprastas vėzes.

Prie durų nepažįstamas policininkas įdėmiai apžiūrėjo Samantos tapatybės kortelę, o tolesnė veiksmų seka jai buvo jau net labai pažįstama: spintelėje užrakinami asmeniniai daiktai, užkaukęs metalo detektorius ir tuojau pat – būtinybė aiškintis, kad fiziškai negalinti nusimauti sužadėtuvių žiedo, neįjaukumas dėl prakaito dėmių per apžiūrą ir galiausiai – kelias plikais koridoriais ten, kur jau laukė kiti vienuolika prisiekusiųjų, vasarodrungnės tirpios kavos puodelis kartu su jais.

Dėl ypatingo viso pasaulio žiniasklaidos dėmesio, taip pat ir dėl incidento Samantos namuose buvo priimtas precedento neturintis sprendimas izoliuoti prisiekusiuosius – sprendimas, sukėlęs visuomenės įsiūtį, nes sąskaitos už viešbutį išaugo iki dešimčių tūkstančių padebesių iš mokesčių mokėtojų kišenės. Po beveik dviejų mėnesių rytiniai pašnekesiai dažniausiai sukdavosi apie

nugaros skausmus, nulemtus nepatogių viešbučio lovų, vakarienės valgiaraščio monotoniją ir nesiliaujančias aimanas dėl to, ko žmonės ilgėjosi labiausiai: žmonių, vaikų, paskutinės „Dingusių“ sezono serijos.

Kai pagaliau atėjo teismo tvarkdarys kviesti prisiekusiųjų, laisvėn išsiveržė įtempta tyla, iki tol maskuota nereikšmingais pokalbiais. Prisiekusiųjų seniūnas, garbaus amžiaus vyriškis vardu Stenlis, kitų išrinktas į šias pareigas, regis, vien tik dėl šiurpinančio panašumo į Gendalfą, ne dėl kokios kitos priežasties, lėtai atsistojo ir visus išsivedė iš patalpos.

Neabejotinai viena iš garsiausių pasaulio teismo salių – Pirmasis Teismas – buvo rezervuota tik pačioms rimčiausioms baudžiamosioms byloms, čia atsakyti už savo sunkias nuodėmes į sceną eidavo tokios kraupios įžymybės kaip Kripenas, Satklifas ir Denisas Nilsenas. Pro didžiulį matinio stiklo langą virš galvų vidun sruvo nenatūrali šviesa, nutvieksdama tamsaus medžio plokščių apkalą ir žalios odos apmušalus.

Atsisėdusi į įprastą vietą pirmoje eilėje, arčiausiai teisiamąjo suolo, Samanta suvokė, kad baltoji suknutė, vienas iš jos pačios modelių, ko gero, šiek tiek per trumpa. Ji pasidėjo ant kelių pluoštą popierių, tuo gerokai apvildama seną gašlūną, kuris pačią pirmą dieną vos nesumynė kitų prisiekusiųjų, skubindamasis užgrobti vietą šalia jos.

Priešingai nei įprastose, daugybę kartų amerikietiškuose filmuose matytose teismo salėse, kur dabitiškai išsipustę kaltinamasis sėdėdavo prie stalo drauge su advokatais, Senojo Beilio teismo rūmuose teisiamasis stodavo akis į akį su baugia patalpa vieniui vienas. Nedidelis, bet į akis krintantis stiklinis atitvaras, iš visų pusių supantis pakylą su teisiamąjo suolu, tik dar labiau pabrėždavo įspūdį, kad sėdintieji už tų stiklo sienų kelia rimtą pavojų visiems kitiems, esantiems patalpoje.

Kaltas, kol neįrodytas nekaltumas.

Tiesiai priešais kaltinamojo gardą, į kairę nuo Samantos, buvo teisėjo pakyla. Už krėslo centre – vienintelio, likusio tuščio per visą teismą, – kaboją kardas paaukuota rankena, pritvirtintas prie karališkojo herbo. Patalpos viduryje buvo įsitaisę teismo kancleris, prokurorai ir advokatai, o publikai skirtoje galerijoje pasienyje grūdosi aistringi žiūrovai apsiblaususiomis akimis, per naktį budėję gatvėje, kad suskubtų užsiimti vietas ir nepražiopso tų šio neeilinio teismo baigiamojo posėdžio. Salės gale, ant užmirštų suolų žemiau galerijos, įsitaisę gausybė visokio raugo nelabai reikalingų žmonių, nežymiai susijusių su teismo procesu: ekspertai, kuriuos advokatai galbūt panorės, bet veikiau ne, išskvisti liudyti, įvairūs teismo pareigūnai ir, žinoma, visų ginčų centre atsidūręs pareigūnas, kuris suėmė įtariamąjį – kriminalistas, pravardžiuojamas Vilku: Viljamas Oliveris Leitonas-Fokas.

Vilkas nepraleido nė vieno iš keturiasdešimt šešių teismo posėdžių. Išstis valandas šaltai stebeilydavo į teisiamojo gardą iš savo nežymios vietelės prie pat išėjimo. Tvirtai suręstas, nugairintu veidu ir giliai įsodintomis mėlynomis akimis, pažiūrėti jis buvo ką tik įžengęs į penktąją dešimtį. Samantos nuomone, galėjo būti netgi patrauklus, jei nebūtų atrodęs lyg kelis mėnesius nesudėjęs bluosto ir slegiamas jį pritrėškusio viso pasaulio svorio – nors, tiesą sakant, kaip tik taip ir buvo.

Krematoriumo žudikas, kaip jį praminė žiniasklaida, tapo daugiausia aukų pasiglemžusiu Londono serijiniu žudiku per visą miesto istoriją. Dvidešimt septynios aukos per dvidešimt septynias dienas, visos – prostitutės nuo keturiolikos iki šešiolikos metų: byla pritraukė tik dar daugiau dėmesio, nes ne ką nutuokiančioms masėms buvo atskleista šiurkšti tikrovė, egzistuojanti jų pačių miesto gatvių pakampėse. Dauguma aukų buvo aptiktos vis dar gruzdančios – pripumpuotos stiprių raminamųjų ir padegtos gyvos, pragaro liepsnos supleškindavo visus galimus įkalčius. O paskui žmogžudystės staiga liovėsi, policija kepurinėjosi

nežinodama, ko griebtis, nebuvo nustatyta jokie rimtesnio įtariamąjo. Per visą tyrimo laikotarpį Metropoliteno policija negailingai kritikuota dėl nesugebėjimo imtis kokių nors veiksmų, kol nekaltos jaunos merginos buvo žudomos viena po kitos, bet praslinkus aštuoniolikai dienų po paskutinės žmogžudystės Vilkas suėmė įtariamąjį.

Teisiamasis vyriškis buvo Nagibas Chalidas, pakistaniečių kilmės britas, musulmonas sunitas, jis dirbo sostinėje taksi vairuotoju. Gyveno vienas, buvo jau žinomas policijai dėl ankstesnių smulkių prasižengimų, susijusių su padegimu. Kai teismui drauge su demaskuojančiais Vilko parodymais buvo pateikti DNR tyrimų rezultatai, liudijantys tris iš aukų sėdėjus ant įtariamąjo taksi užpakalinės sėdynės, byla atrodė beveik baigta. O paskui viskas ėmė byrėti.

Pateikti alibi nesutapo su detektyvo ir jo grupės surinkta stebėjimų medžiaga. Pasipylė kaltinimai, kad suimtas Chalidas buvo bauginamas, jam grasinta. Prieštaringi teismo ekspertizės tyrimų rezultatai piršo mintį, kad iš suanglėjusio kūno gautos DNR negalima laikyti svarių įkalčių, o paskui, nemenkam advokatų džiaugsmui, Metropoliteno policijai priklausanti Profesinių standartų valdyba pranešė apie neseniai jų dėmesį atkreipusį laišką. Jame, rašytame anonimiškai vieno iš kolegų vos kelios dienos prieš paskutinę žmogžudystę, išreikštas susirūpinimas Vilko darbo metodais ir dvasine būseną, užsimenama, kad ji „užvaldžiusi įkyri idėja“, kad jis „puolęs į nevilį“, ir galiausiai primygtinai rekomenduojama skirti bylą kam nors kitam.

Garsiausiai per pasaulį skambanti byla staiga nuskambėjo dar garsiau. Policija apkaltinta panaudojusi Chalidą kaip labai patogų atpirkimo ožį savo pačios trūkumams pridengti. Vyriausiasis komisaras ir Specialiųjų nusikaltimų bei operacijų skyriaus komisaro pavaduotojas buvo spaudžiami atsistatydinti dėl akis badančių korupcijos atvejų jų tarnybos metu, o pagrindiniai laikraščiai

skandavo skandalingas istorijas apie nemalonėn pakliuvusį detektyvą: neva jis turįs problemų dėl alkoholio, neva dėl polinkio smurtauti subyrėjusi jo santuoka. Vienu metu prieita iki to, kad savim patenkintas Chalido advokatas buvo įspėtas už pasiūlymą Vilkui ir jo ginamajam apsikeisti vietomis. Pats Nagibas Chalidas visą tą laiką suglumęs stebėjo jam prieš akis vykstantį cirko spektaklį, ir net tuomet, kai iš demono pamažu tapo nekalta auka, jo veidu neslystelėjo nė menkiausias pasitenkinimo atšvaitas.

Paskutinė teismo diena klostėsi kaip numatyta. Buvo išklaustytos baigiamosios kaltintojų ir gynėjų kalbos, o paskui teisėjas išsakė nurodymus prisiekusiesiems: trumpai apibendrina tuos negausius įkalčius, kurie vis dar buvo pripažįstami galiojančiais, paaiškino kai kurias įstatymo painybes. Tada prisiekusiesiems buvo leista pasišalinti svarstyti nuosprendžio: pro liudytojų pakylą visi nuvesti į uždarą kambarėlį, dekoruotą be jokios vaizduotės tokio- mis pat medžio plokštėmis ir žalia oda. Daugiau nei keturias su puse valandos dvylika prisiekusiųjų sėdėjo aplink didelį medinį stalą ir svarstė ištarbę.

Samanta jau prieš kelias savaites buvo apsisprendusi, kaip balsuos, ir gerokai nustebo įsitikinusi, kaip svyruoja kiti. Niekad neleisianti, kad viešoji nuomonė darytų įtaką jos sprendimui, tikino pati save, nors slapčia ir džiaugėsi, kad jos balsas nekliūstelės dar daugiau žibalo į viešųjų ryšių ugnį, virtusia parako statine, ant kurios ji sėdėjo su visu savo verslu, pragyvenimo šaltiniu ir laime. Tie patys argumentai, vis kartojami iš naujo, begalinę daugybę sykių. Kas nors vėl iškapstys kokią detalę iš detektyvo liudijimų ir susinervins, kai kiti galaižin kelintą kartą primins, kad šie liudijimai kaip įkalčiai neteiktini, tad į juos reikia nekreipti dėmesio.

Kartkartėmis Stenlis pasiūlydavo balsuoti ir po to per teismo tvarkdarį perduodavo teisėjui raštelį, kuriuo informuodavo, kad vienbalsio sprendimo vis dar nėra. Su kiekvienu balsavimu dar vienas iš prisiekusiųjų palūždavo, neatlaikęs vis augančios

daugumos spaudimo, ir galiausiai, baigiantis penktai valandai, susidarė reikiama dauguma: sprendimas priimtas dešimčia balsų prieš du. Stenlis nenoriai pakišo teismo tvarkdariui lapelį su šia informacija ir tvarkdarys po dešimties minučių grįžo palydėti prisiekusiųjų atgal į teismo salę.

Eidama atgal į savo vietą prie pat kaltinamojo suolo, Samanta jautė kiekvieną porą į ją smingančių akių. Salėje viešpatavo tylą, ir Samanta, tegul ir nelogiškai, jautėsi labai nesmagiai, kai su kiekvienu žingsniu jos aukštakulnių kaukšėjimas nuaidėdavo per visą patalpą. Laimė, tuojau pat visi dvylika prisiekusiųjų vienu metu sėdo į savo vietas, ir ausį rėžiantis kėdžių cypimas bei girgždesys užgožė jos batelių keliamą triukšmą – šis, palyginti su bildesiu, pasirodė nuostabiai menkas.

Samanta matė, kaip žmonės bando perprasti jos veido išraišką, nebeįstengdami palūkėti dar minutę, netverdami nekantrumu išgirsti sprendimą, – ir mėgavosi tuo. Visi tie salėje susibūrę „mokslavyriai“ staipydavosi su savo togomis ir perukais, o su ja ir kitais prisiekusiais elgdavosi maloningai, bet iš aukšto, tačiau dabar jau viskas priklausė vien tik nuo prisiekusiųjų valios. Samanta ne be vargo užgniauzė šypsnį, jautėsi kaip vaikas, sergstintis paslaptį, apie kurią nieku gyvu nevalia prasitarti.

– Kaltinamasis, prašau atsistoti, – tylą perskrodė teismo kancelerio balsas.

Nagibas Chalidas nedrąsiai pakilo nuo savo suolo.

– Prisiekusiųjų seniūne, prašau atsistoti.

Samantos eilės gale atsistojo Stenlis.

– Ar priėmėte nutartį vienbalsiai?

– Ne, – Stenlio balsas užsikirto, atsakymo beveik nebuvo girdėti.

Samanta užvertė akis, o jis triskart triukšmingai krioktelėjo atsikrenkšdamas.

– Ne! – dabar jau beveik užriko Stenlis.

– Ar priėmėte nutartį pakankama balsų dauguma?

– Priėmėme, – Stenlis krūptelėjo sumojęs, kad supainiojo teksto žodžius. – Atleiskite... taip.

Kancleris pažvelgė į teisėją, o šis linktelėjo patvirtindamas, kad paprastos balsų daugumos užteks.

– Ar jūsų, prisiekusiųjų, nutarimu kaltinamasis Nagibas Chalidas yra kaltas ar nekaltas dėl dvidešimt septynių žmogžudysčių?

Samanta, nors ir žinojo atsakymą, nejučia sulaukė kvapą. Kelios kėdės sugirgždėjo kaip viena, kai nekantrios ausys lūkestingai tįstelėjo į priekį...

– Nekaltas.

Samanta dirstelėjo į Chalidą, geisdama išvysti, kaip reaguos jis. Chalidas visas tirtėjo iš palengvėjimo, veidu įsikniaubęs į delnus.

Tą akimirksnį pratrūko pirmieji panikos riksmi.

Vilkas, vienu šuoliu įveikęs nedidelį atstumą, skiriantį jį nuo kaltinamojo pakyls, sugriebęs Chalidą galva žemyn išvertė jį per stiklinį atitvarą – apsaugininkai nespėjo nė mirktelėti. Chalidas smarkiai rėžėsi į grindis, dar bandė riktelėti ir užspringo, toks negailestingas buvo antpuolis. Šonkauliai sutreškėjo po Vilko koja, nuo smūgių krušos pleišėjo jo paties krumplių oda.

Kažkur nuaidėjo pavojaus signalas.

Vilkui kažkas smogė į veidą, jis pajuto kraujo skonį ir kluptelėjęs atatupstas rėžėsi į prisiekusiuosius, parblokšdamas arčiausiai buvusią moterį. Per kelias akimirkas, kol atgavo pusiausvyrą, tarpą, skiriantį jį nuo pasliko kūno, gulinčio pakyls papėdėje, užtvindė pareigūnai.

Vilkas metėsi pirmyn, staigiai spirdamas viena koja, bet stiprios rankos jį sugriebė, suvaržė glembančio kūno judesius, parklupdė ir galiausiai partiesė kniūbsčių ant grindų. Dusdamas jis įtraukė šniūką oro, trenkiančio prakaitu ir grindų vašku, o

žvilgsnis smigo į vieno iš sužeistų pareigūnų lazda, kuri dusliai dunksėdama riedėjo grindimis, kol atsirėmė į medžio plokštę šalia Chalido ir sustojo.

Tasai atrodė negyvas, bet Vilkui dar reikėjo užsitikrinti.

Su paskutiniu adrenalino siūbsniu jis atsispyrė ir nušliaužė prie suglebusio drybsančio be gyvybės ženklų žmogaus, išsipušio tamsrudėmis dėmėmis – kraujas spėjo įsigerti į pigaus tamšiai mėlyno kostiumo audeklą. Vilkas ištiesė ranką prie sunkaus ginklo, pirštai apgniaužė šaltą metalą. Spėjo atsivėdėti, bet tą pat akimirksnį nuožmus smūgis patrenkė jį aukštiekninką. Praradęs orientaciją sugebėjo tiktai stebėti kaltinamojo pakylimo apsauginį, kuris, darsyk užsimojęs, antru galingu smūgiu sutrupino jam riešą.

Buvo praėję vos dvidešimt sekundžių po paskelbto išteisinamojo nuosprendžio, bet išgirdęs į medį džerkantį metalą Vilkas suprato, kad viskas baigta. Jis tylomis meldė, kad tik būtų nuveikęs pakankamai.

Žmonės klykdami veržėsi prie išėjimų, bet plūstelėjęs policininkų srautas nubloškė juos atgal; Samanta tiesiog sėdėjo ant grindų apdujusi ir stebeilijo į erdvę, nepaisydama vos per kelis metrus priešais vykstančio vyksmo. Galų gale kažkas sugriebė ją už alkūnės, trūktelėjęs pastatė ant kojų ir stumte išstūmė iš salės. Samantą genanti moteris kažką šaukė, bet žodžiai jos sąmonės nepasiekė. Slopaus sirenos kauksmo beveik išvis nesuvokė. Ant Didžiosios menės grindų ji paslydo, pajuto kažkieno kelį kaukštelint į galvą. Skausmo dūrio taip ir nesulaukė, bet griuvo aukštiekninka ant juodo ir balto Sicilijos marmuro ir suglumusi užsiziūrėjo į puošnų kupolą, iškilusį šešiasdešimt septynias pėdas virš galvos, į statulas, į langų mozaikas, į freskas.

Miniai praošus, gelbėtoja vėl pakėlė Samantą ir nuvedė iki pat apleisto pagrindinio įėjimo, paskui apsisuko ir tekina nubėgo atgal teismo salės pusėn. Milžiniškos medinės durys ir juodi

vartai žiojėjo atviri, ūkanoto dangaus sklypelis už jų kvietė laukan. Dabar jau likusi viena, Samanta iššlubčiojo į gatvę.

Nuotrauka nebūtų išėjusi dar tobulesnė, net jeigu ji būtų pozavusi: daili, krauju aptiškusi prisiekusioji, vilkinti baltai, stovinti lyg apduota po akmeninėmis skulptūromis: Tvirtybe, Tiesa ir grėsminguoju Įrašančiu Angelu per vidurį, nuo galvos iki kojų apsisiautusiu sunkia mantija, vaizduojančiu mirtį, ruošiančiu begalinius nuodėmių sąrašus, skirtus perduoti į dangų.

Samanta nusigrėžė nuo gaujos kraujotroškų žurnalistų ir jų akinančių blyksčių. Ji pastebėjo tūkstančių spragsinčių fotoaparataų nutviekstus žodžius, iškaltus aukštai virš galvos akmeny, užkeltame ant keturių akmeninių kolonų, tarytum remiančių jų metaforinį svorį:

Apgink vargšų vaikus ir nubausk nenaudėlių.

Vos perskaičius šiuos žodžius apniko jausmas, kad ji kažkaip susimovė; ar tikrai galėtų sąžiningai pasakyti, kad Chalido nekaltumu buvo įsitikinusi taip pat tvirtai, kaip detektyvas buvo įsitikinęs jo kaltumu? Žvilgsnis nuslydo atgal prie gobtuvą užsitraukusio angelo, ir Samanta suprato esanti įtraukta į sąrašą.

Ji ką tik buvo nuteista.

Po ketverių metų...

1 skyrius

2014 m. birželio 28 d., šeštadienis

03.50

Vilkas apgraibomis bandė sugriebti mobilųjį telefoną, kuris su kiekvienu virptelėjimu slystelėdavo laminuotomis grindimis vis toliau nuo jo. Lėtai, lėtai skystančioje tamsoje ėmė ryškėti nepažįstami naujojo buto pavidalai. Prakaitu įmirkusi paklodė vilkosi iš paskos prilipusi prie odos, kai jis nuo čiužinio nušliaužė prie erzinančio zirzalo.

– Vilkas, – atsiliepė ir lengviau atsiduso: grabinėdamas sieną bandė rasti elektros jungiklį ir paieškas vainikavo sėkmė.

– Čia Simonsas.

Vilkas paspaudė jungiklį ir nurijo aimaną, mat blausi geltona šviesa priminė jam, kur esąs; pagunda ją vėl išjungti buvo stipri. Ankštą kambarėlį sudarė keturios sienos, nučiuręs dvivietis čiužinys ant grindų ir vieniša lemputė be gaubto. Negana to, toje klaustrofobiškoje skylėje tvyrojo nepakeliama šutra – dėkui namo savininkui, kuris taip ir nesugebėjo surasti ankstesnio nuomininko ir atsiimti iš jo rankenos langui atidaryti. Įprastai Londone tai būtų anokia bėda, bet Vilkas sugebėjo pataikyti atsikraustyti čionai taip, kad įkurtuvės sutaptų su Anglijai labai jau nebūdinga karščio banga, užsitęsusia štai jau bemaž dvi savaites.

– Neatrodo, kad būtum apsidžiaugęs, – tarė Simonsas.

– O kiek dabar valandų? – nusižiovavo Vilkas.

– Be dešimt keturios.

– Argi šis savaitgalis man ne laisvas?

– Jau nebe. Man tavęs reikia čia, nusikaltimo vietoje.

– Tai yra prie tavo rašomojo stalo? – paklausė Vilkas beveik nė nejuokaudamas, mat jau daugelį metų nebuvo matęs, kad viršininkas bent koją iškeltų iš kabineto.

– Labai juokinga. Bet šįkart ir mane išleido pasilakstyti.

– Taip prastai, ką?

Kitame laido gale stoji tylą, Simonsas atsakė tik po valandėlės:

– Iš tikrųjų nekas. Rašiklį po ranka turi?

Vilkas pasirausė vienoje iš tarpdurį užgriozdinusių dėžių, sugraibė šratinuką ir pasiruošė užsirašyti ant plaštakos viršutinės pusės.

– Jau turiu. Sakyk.

Akies kraštu jis pastebėjo virtuvės indaujoje blykčiojant šviesos atspindį.

– Šimtas aštuntas butas... – pradėjo diktuoti Simonsas.

Vilkas įžengė į varganą virtuvėlę ir prisimerkė nuo akinančios mėlynos šviesos, blyksniais raižančios nedidelį langą.

– ...Trejybės Bokštai...

– ...Hibardo kelias, Kentišas? – pertraukė jį Vilkas, žvelgdamas žemyn į bene kelias dešimtis policijos automobilių, pulką žurnalistų ir minią žmonių, evakuotų iš kitoje gatvės pusėje stūkšančio daugiabučio.

– Iš kur, velniai griebtų, tu žinai?

– Juk aš – detektyvas.

– Ką gi, tuomet tu – ir pagrindinis įtariamasis. Šuoliuok čionai.

– Taip ir padarysiu. Tik dar... – Vilkas neužbaigė sakinio sumojęs, kad Simonsas nutraukė ryšį.

Tarp trūkmingų mėlynų blyksnių jis pastebėjo nemirksinčią oranžinę švieselę – veikė skalbimo mašina; Vilkas tik dabar prisiminė prieš guldamas įdėjęs darbo drabužius skalbti. Jis nužvelgė virtinę vienodų kartoninių dėžių, išrikiuotų pasieniuose.

– Tai pragaištis.

Po penkių minučių Vilkas jau yrėsi per minią, spėjusią susitelkti prie pastato. Prisiartino prie policijos pareigūno, pamosavo šiam prieš nosį tarnybiniu pažymėjimu, vildamasis tuojau pat ir žengti per užtvaram, bet jaunas konstebelis išplėšė kortelę jam iš rankos ir uoliai apžiūrėjo, o paskui skeptiškai dėbtelėjo į imponantišką figūrą, apsitempusią trumpkelnėmis ir nuskalbtais 1993-ųjų „Bon Jovi“ turo „Keep the Faith“ marškinėliais.

– Pareigūnas Leitonas-Fokas? – suabejojo konstebelis.

Vilkas krūptelėjo išgirdęs pretenzingą savo paties pavardę.

– Detektyvas seržantas Fokas, taip.

– Tasai pats Teismo Salės Skerdikas Fokas?

– Vardas taisyklingai tariamas – Viljamas... Gal galėčiau? –

Vilkas mostelėjo į daugiabutį.

Jauniklis grąžino Vilkui pažymėjimą ir kilstelėjęs prilaikė užtvaro juostą, kad tas galėtų po ja pralįsti.

– Gal norit, kad palydėčiau viršun? – paklausė konstebelis.

Vilkas dirstelėjo į savo gėlėtus šortus, plikus kelius ir darbinis batus.

– Žinai ką? Manau, visai neblogai apsisuksiu ir pats.

Pareigūnas išsišiepė.

– Ketvirtas aukštas, – pranešė Vilkui. – Ir pasisaugok slampinėdamas ten vienas, čia tokia šūdina irštva.

Vilkas dar sykį sunkiai atsiduso, perėjo balikliu prašvinkusį koridorių ir žengė į liftą. Valdymo pulte stigo antro ir penkto aukšto mygtukų, o visa kita buvo lipnu nuo pridžiūvusio kažkokio rudo skysčio. Pasitelkęs visą kriminalisto patirtį jis nustatė, kad tai turėtų būti šūdai, rūdys arba kokakola, ir paspaudė mygtuką pridengęs marškinėlių kraštu, kaip tik ties Ričio Samboros veidu.

Per ilgą jam teko regėti šimtus visiškai vienodų lifto kabinų – municipalitetai įrengė gausybę tokių vientisų metalinių dėžių

visoje šalyje. Jokio kilimėlio ant grindų, jokio veidrodžio, jokių kyšančių lempučių ar įrangos. Nebuvo ničnieko, ką skurstantys gyventojai galėtų suniokoti ar pavogti iš to jų pačių gyvenimą praturtinančio įrenginio, tad jie tenkinosi išpurškę jo sienas nešvankybėmis. Vilkas tespėjo sužinoti, kad Džonis Retklifas „buvo čia“ ir „yra gėjus“, kai lifto durys džergždamos atsidarė ketvirtame aukšte.

Tyliame koridoriuje buvo pabirę gal dvylika ar daugiau žmonių. Daugelis atrodė šiek tiek sukrestai ir nepalankiai dėbčiojo į Vilko apdarą, išskyrus vieną nevalyvą vyruką su teismo eksperto ženkleliu – šis pritariamai linktelėjo praeinančiam ir iškėlė nykščius. Kuo labiau Vilkas artėjo prie atlapų durų koridoriaus gale, tuo labiau stiprėjo iš pradžių vos juntamas, bet atpažįstamas kvapas. Mirties tvaikas – nesupainiosi su niekuo. Žmonių, dirbančių tokioje terpėje, uoslė greitai prisiderina prie to unikalaus kvapų mišinio: sudususio oro, išmatų, šlapimo, pūvančios mėsos.

Išgirdęs iš vidaus tekinom atitrepanančius žingsnius, Vilkas žingtelėjo atstupstas nuo durų. Pro atviras duris išpuolė mergina, koridoriuje susmuko ant kelių ir apsvimė tiesiog Vilkui prieš nosį. Jis mandagiai laukė progos paprašyti jos pasitraukti iš kelio, bet tuojau vėl pasigirdo artėjantys žingsniai. Vilkas nejučia atsitraukė dar toliau, ir čia į koridorių iščiuožė detektyvė seržantė Emilė Bakster.

– Vilke! Taip ir maniau, kad tai tu čia šmėžuoji, – užbaubė ji per visą pritilusį koridorių. – Eik sau, negi tu rimtai tokių šaltų nervų?

Ji dirstelėjo į merginą tarp juodviejų, vis dar tąsoma vymas.

– Gal malonėtum persikraustyti šliaukinti kur nors kitur? Prašyčiau.

Mergina susigėdusi nuropojo į šalį. Bakster stvėrė Vilką už alkūnės ir netverdama nekantrumu nusitempė į butą. Gal dešimčia metų už jį jaunesnė, ūgiu nuo jo beveik neatsiliko. Tamsrudžiai jos plaukai nykaus koridoriuko prietemoje virto visai juodais, o gražios akys buvo taip padažytos, kad atrodė nenormaliai

didelės. Pati su aptempta palaidine ir prašmatniomis kelnėmis, Bakster nužvelgė Vilką nuo galvos iki kojų ir šelmiškai vyptelėjo.

– Niekas man nepranešė, kad šiandien – civilinės aprangos diena.

Vilkas neketino kibti ant to kabliuko, žinojo: jei tik laikys liežuvį už dantų, jai greitai nusibos.

– Įsivaizduoju, kaip užsikniedys Čambersas šitai pražiopsojęs, – ji išsišiepė nuo ausies iki ausies.

– Tiesą sakant, jeigu galėčiau rinktis vieną iš dviejų, aš irgi pasirinkčiau kruizą po Karibus, o ne negyvėlį, – atsakė Vilkas, jam buvo nuobodu.

Milžiniškos Bakster akys dar labiau išsiplėtė iš nuostabos.

– Tai Simonsas tau nepasakė?

– Nepasakė ko?

Ji nusivedė jį per žmonių knibždančių butą, užlietą blausios strateginiuose taškuose išdėstytų dvylikos žibintų šviesos. Nors dvokas dar negniaužė kvapo, bet vis labiau stiprėjo. Vilkas numanė, kad tvaiko šaltinis nebetoli – tai liudijo virš galvos karštligiškai zujančios musės.

Butas buvo aukštomis lubomis, be jokių baldų, gerokai erdvesnis nei Vilko, bet ne jaukesnis. Pageltusios sienos išvarpytos skylių, pro kurias laukan lindo senoviniai elektros laidai, ant plikų grindų byrėjo izoliacinės medžiagos dulkės. Atrodė, kad nei vonios kambarys, nei virtuvė remonto nematę nuo praėjusio amžiaus septintojo dešimtmečio.

– Nepasakė – ko? – vėl paklausė jis.

– Čia ta *vienintelė*, – atsakė Bakster, nuleidusi negirdom klausimą. – Byla, kokia pasitaiko tik viena per karjerą.

Vilkas klausėsi tik viena ausimi, žvilgsniu matuodamas antrą kambarį ir svarstydamas, ar nuo jo ne per daug plėšia už tą pašvinkusią kišenę kitoje gatvės pusėje. Pasukę už kampo, jie pakliuvo į žmonių prisigrūdusį pagrindinį kambarį, ir Vilkas nė

nesusimąstęs ėmė akimis ieškoti lavono ant grindų, tarp sukrautos įrangos ir kojų porų.

– Bakster!

Ji stabtelėjo ir nekantriai atsisuko.

– Tai ko Simonsas man nepasakė?

Už jos, priešais didelį, nuo lubų iki grindų siekiantį langą, būriavęsi žmonės prasiskyrė. Bakster taip ir nespėjus atsakyti, Vilkas žingtelėjo į šalį, žvilgsniu įsisiurbęs į tašką viršum jų: vienintelį ne policijos įžiebtą šviesos šaltinį, prožektorių, nukreiptą į tamsoje skendinčią sceną...

Nuogas, nenatūralia poza išsiklaipęs kūnas, atrodė, plūduriuoja per kokią pėdą pakibęs viršum išklibusių grindlenčių. Nugara atsikusęs į kambarį, jis žvelgė pro didžiulį langą. Negyvelis kadaravo pakabintas ant šimtų beveik neįžiūrimų siūlelių, pritvirtintų prie dviejų pramoninių metalinių kablių.

Dar po akimirkos Vilkas sumojo, kuo ta siurrealistinė scena priešais baugina labiausiai: baltas torsas su styrančia juoda koja. Dorai pats nesuvokdamas, ką mato, Vilkas prasibrovė giliau į kambarį. Artėdamas pastebėjo ir plačius dygšnius, kur nederančios kūno dalys buvo prisiūtos vienos prie kitų, sudaigstyta oda įsitempusi: viena juodaodžio vyro koja, kita – baltaodžio, stambi vyriška ranka kadamuojanti vienoje pusėje, įdegusi moteriška – kitoje, juodutėlių susivėlusių plaukų kaltūnas baugiu kontrastu driko ant blyškaus, laibo, strazdanoto moters torso.

Bakster jau vėl buvo šalia ir akivaizdžiai mėgavosi pasibjaurėjimo išraiška, perkreipusia jo veidą.

– Tai jis tikrai tau nepasakė... Vienas lavonas – šešios auskos! – piktdžiugiškai sušnypštė jam į ausį.

Vilko žvilgsnis nuslydo į grindis. Jis stovėjo primynęs groteskiško lavono metamą šešėlį, ir šio supaprastinto atvaizdo proporcijos atrodė dar nedarnesnės, šviesos propļėšos dar labiau iškraipė galūnes, nei šiaip, nei taip prikabintas prie kūno.

– Koks nelabasis jau sunešė čion žurnaliūgas? – išgirdo Vilkas viršininko balsą, šis plyšojo į nieką konkrečiai nesikreipdamas. – Kaip kažin ką, šitame skyriuje pro skylės švirkščia labiau nei „Titanike“! Jei pamatysiu ką kalbantis su jais, tasai tučtuojau bus nušalintas!

Vilkas šyptelėjo puikiai žinodamas, kad Simonsas tiktai vaidina stereotipinį viršininką. Jiedu buvo pažįstami daugiau nei dešimtmetį ir iki incidento su Chalidu Vilkas jį laikė draugu. Pakapsčius po apsimestine bravūra, Simonsas iš tikrųjų buvo protingas, rūpestingas ir kompetentingas policijos pareigūnas.

– Fokai! – Simonsas atžirgliojo artyn. Neretai jis tik paskutinę minutę susizgribdavo prikąsti liežuvį, kad nesikreiptų į pavaldinius pravardėmis. Beveik pėda žemesnis už Vilką, jis buvo jau įžengęs į šeštą dešimtį ir užsiauginęs viršininko pilvą. – Niekas man nepranešė, kad šiandien – civilinės aprangos diena.

Vilkas išgirdo Bakster prunkštelint. Nutarė laikytis tos pačios taktikos kaip ir su ja – nuleisti pastabą negirdomis. Po valandėlės nesmagios tylos Simonsas grįžtelėjo į Bakster.

– O kur Adamsas? – paklausė.

– Kas?

– Adamsas. Tavo naujasis globotinis.

– Edmundsas?

– Ak taip. Edmundsas.

– Iš kur man žinoti?

– Edmundsai! – užbliovė Simonsas į bruzdų kambarį.

– Dabar dažnai dirbi su juo? – tyliai paklausė Vilkas, taip ir nesugebėjęs nuslėpti balse pavydo gaidelės, kuri Bakster išspaudė šypseną.

– Auklės pareigos, – sukuždėjo ji. – Jis perkeltas iš sukčiavimų skyriaus, matęs vos kelis negyvėlius. Vėliau dar gali ir apsiverkti.

Jaunuolis, drimblinantis tarp susibūrusių žmonių jų pusėn, buvo vos dvidešimt penkerių, liesas kaip šakalys, nepriekaištingai

tvarkingas, neminint susivėlusią dulsvai rusvų plaukų. Rankoje jis laikė atskleistą užrašų knygutę ir uoliai šypsojosi viršinininkui.

– Kokios žinios iš nusikaltimo vietos ekspertų? – paklausė Simonsas.

Edmundsas pervertė kelis užrašų knygelės lapus.

– Helena sakė, kad jos grupei niekur bute taip ir nepavyko rasti nė lašo kraujo. Patvirtinta, kad visos kūno dalys priklausė šešiams skirtingiems žmonėms ir amputuotos buvo negrabiai, galbūt metalo pjūklui.

– O gal *Helena* pasakė ir dar ką nors, ko iki šiol nežinojome? – rėžė Simonsas.

– Taip. Dėl to, kad niekur nėra kraujo, be to, kraujo indai šalia pjūvių nesuveržti...

Simonsas užvertė akis į lubas, paskui dirstelėjo į laikrodį.

– ...galime tvirtinti, kad kūnų dalys buvo amputuotos jau po mirties, – užbaigė Edmundsas, pažiūrėti labai patenkintas savimi.

– Išties puikus darbas, Edmundsai, – sarkastiškai pareiškė Simonsas ir užriko: – Gal kas nors pasirūpintų nebesiųsti pieno pakuočių reklamos begalviui? Ačiū!

Edmundso šypsena lyg kas būtų pūste nupūtęs. Vilkas sugavo Simonso žvilgsnį ir vyptelėjo. Savo laiku abu ne kartą buvo panašiai nusodinti. Tai – apmokymų dalis.

– Aš tik norėjau pasakyti, kad tie, kam priklausė rankos ir kojos, be jokios abejonės, irgi negyvi, – susidrovėjęs išlemeno Edmundsas.

Vilkas atkreipė dėmesį į lavono atspindį tamsiame lange. Sumojęs, kad iki šiol nematė jo iš priekio, nuėjo pasižiūrėti.

– O tu ką pasakysi, Bakster? – paklausė Simonsas.

– Ne kažin ką. Rakto skylutė apibraižyta, matyt, įsilaužta. Pareigūnai lauke klausinėja kaimynus, bet kol kas bergždžiai: niekas nieko nematė, niekas nieko negirdėjo. Ak taip, ir elektra čia

anaiptol neatjungta: tiesiog visos lemputės bute išsuktos, išskyrus tą vieną, viršum aukos... aukų, tarsi koks scenos apšvietimas, ar ką.

– O tu, Fokai, gal kilo kokių minčių? Fokai!

Vilkas atkraginęs galvą žvelgė į tamsų negyvėlio veidą.

– Atleisk, gal mes tau įkyrėjom?

– Oi ne. Atsiprašau. Net tokiaime karštyje šita bjaurastis dar tik pradeda dvokti, o tai reiškia, kad žudikas visas šešias aukas paklojo vakar vakare – bet tai nelabai tikėtina – arba laikė kūnus kur nors ant ledo.

– Sutinku. Pasiūsimė ką nors pasidomėti neseniai įsilaužimais į šaldymo kameras – restoranuose, prekybos centruose, visur, kur įrengti pramoninio dydžio šaldikliai, – tarė Simonsas.

– Ir dar reikėtų paklausinėti, ar kas nors iš kaimynų negirdėjo gręžiant, – pridūrė Vilkas.

– Daug kas gręžia, tai gana paplitęs garsas, – leptelėjo Edmondsas ir tuoj pat būtų įmanęs liežuvį nusikąsti, kai į jį nukrypo trys poros piktų akių.

– Jeigu šitai yra žudiko šedevras, – Vilkas kalbėjo toliau, – tuomet galime drąsiai tvirtinti: žudikas nė už ką nebūtų rizikavęs, kad jo kūrinys nudribtų žemėn ir, mums pagaliau jį suradus, būtų virtęs krūva palaidų kūnų dalių. Šitie kabliai bus įsukti į laikančias metalines sijas. Kas nors tikrai turėjo girdėti gręžiant.

Simonsas linktelėjo.

– Bakster, pasiūsk ką nors paklausinėti.

– Šefe, galiu tave minutei pagrobti? – paklausė Vilkas, Bakster ir Edmondsui nuėjus šalin. Jis užsitempė vienkartinės pirštines ir sugriebęs į saują kilstelėjo juodų plaukų kaltūną, atidengdamas šiurpau negyvėlio veidą. Auka buvo vyras. Akys – atmerktos, išraiška – baugiai rami, ypač turint galvoj neabejotinai smurtinę gyvenimo pabaigą. – Pažįsti?

Simonsas apėjo pakaruoklį ir pritūpė greta Vilko, stovinčio prie žvarba alsuojančio lango, kad galėtų geriau išžiūrėti. Po valandėlės tik gūžtelėjo pečiais.

– Tai Chalidas, – tarė Vilkas.

– Neįmanoma.

– Tikrai?

Simonsas atkraginęs galvą dar sykį pažvelgė į negyvą veidą. Pamažėle jo paties išraiška ėmė mainytis iš nepatiklumo į slogų nerimą.

– Bakster! – suriko jis. – Judu su Adamsu...

– *Edmundsu.*

– ...važiuojat į Belmaršo kalėjimą. Paprašykit kalėjimo viršininko tučiuojau nuvesti jus pas Nagibą Chalidą.

– Pas Chalidą? – priblokšta pakartojo Bakster, nejučia dirstelėjusi į Vilką.

– Taip, Chalidą. Skambinat man tą pat akimirksnį, kai pamatote jį gyvą. Važiuokit!

Vilkas pažvelgė į savo daugiabutį kitoje gatvės pusėje. Dauguma langų buvo tamsūs, kituose šmėžavo jaudrūs veidai, smalsuoliai mobiliaisiais telefonais filmavo spektaklį apačioje, vildamiesi užfiksuoti kokių nors kraupių reginių, kad rytą turėtų ką parodyti draugams. Tikriausiai nusikaltimo vietos jie dorai nežiūrėjo dėl blausaus apšvietimo – jeigu ne tai, jie tiesiogine prasme būtų pirmoje eilėje sėdintys žiūrovai.

Iš čia Vilkas galėjo pažvelgti į savo paties butą, per kelis langus į šoną. Išlėkė strimgalviais, tad paliko plieskiančias visas šviesas. Akis užkliuvo už kartoninės dėžės, apatinės vienoje iš rietuvių, su pakeverzotais žodžiais: „Kelnės ir marškiniai“.

– Aha!

Simonsas vėl prisiartinio prie Vilko, trindamasis nuvargusias akis. Abu stovėjo tylomis abipus kybančio negyvėlio stebėdami, kaip pirmoji ryto brėkšma miešia dangaus juodumą. Bruzdus

triukšmas kambaryje nenustelbė taikingo paukščiukų čiulbesio lauke.

– Taigi, labiausiai neraminantis reginys iš visų tavo kada nors matytų, ką? – dar bandė pajuokauti pavargęs Simonsas.

– Antroj vietoj, bet nedaug teatsilikęs nuo pirmojo, – atsakė Vilkas, neatitraukdamas žvilgsnio nuo vis platėjančios tamsiai mėlynos juostos danguje.

– Antroj vietoj? Kažin, ar aš norėčiau sužinoti, kas perspjauna net šitą... šitą... daiktą? – Simonsas nenoriai dar sykį dirstelėjo į kadamuojančią kūnų dalių konstrukciją.

Vilkas atsargiai patapšnojo ištiestą dešiniąją negyvėlio ranką. Delnas atrodė labai blyškus, palyginti su įdegusia visos rankos oda ir išpuoselėtais, tamsiai raudonai lakuotais nagais. Kelios dešimtys šilko gijas primenančių siūlelių laikė ranką ištiestą, dar gera dešimtis, pritvirtintų prie smiliaus, laikė ištiestą ir jį.

Vilkas apsidairė, ar niekas negali nugirsti jų pokalbio, tada pasilenkė prie Simonso ausies ir sukuždėjo:

– Jis rodo į mano buto langą.